

Suositus	4/2025
Ehdotus	A 2000/UVN
Käsittelijä	Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunta

Mietintö vastauksesta suositukseen 4/2025: Tasa-arvoisempi ilmastopolitiikka (A 2000/UVN)

Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunta ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto merkitsee tiedoksi vastauksen suositukseen 4/2025, tasa-arvoisempi ilmastopolitiikka, ja katsoo sen neuvoston osalta *loppuun käsitellyksi*.

Taustaa

Suosituksen sanamuoto on seuraava:

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että luodaan mekanismi parhaiden käytäntöjen säännöllistä keräämistä varten YK:n ilmastopimuksen (UNFCCC) tasa-arvosuunnitelman (GAP) toimeenpanon tukemiseksi Pohjoismaissa.

että järjestetään korkean tason kokouksia ja seminaareja, joissa keskustellaan tasa-arvon sisällyttämisestä ilmastopolitiikkaan sekä Pohjoismaiden kokemuksista, toimista, haasteista ja käytänteistä.

että sisällytetään tasa-arvonäkökulma hakuprosessiin ilmastopolitiikan ja vihreän siirtymän hankkeissa.

Pohjoismaiden ministerineuvoston vastaus

Pohjoismaiden ministerineuvosto kiittää Pohjoismaiden neuvostoa suosituksesta, joka koskee ilmastopolitiikan tasa-arvonäkökulman vahvistamista. Ministerineuvosto on samaa mieltä siitä, että tasa-arvo on perusedellytys tehokkaalle ja oikeudenmukaiselle vihreälle siirtymälle, joten suositus on linjassa ministerineuvoston priorisointien ja eri ohjelma-alueilla vireillä olevien toimien kanssa. Viittaamme tässä yhteydessä vastaukseen, jonka annoimme suositukseen 17/2024, tasa-arvoinen ilmastopolitiikka. Siinä mainitaan useita aloitteita, joiden tavoitteena on tasa-arvonäkökulman sisällyttäminen ilmastopolitiikkaan. Esimerkkejä aloitteista:

A review of the Nordic implementation of the UNFCCC Gender Action Plan (2024). Tutkimuksessa analysoidaan YK:n ilmastopimuksen (UNFCCC) tasa-arvosuunnitelman (GAP) toimeenpanoa Pohjoismaissa ja annetaan suosituksia jatkotoimiksi.

Nordic Leadership for Gender Equality in Climate Action (2023–2024). Ohjelma keskittyy työmarkkinoiden vihreään siirtymään ja sen synnyttämien työpaikkojen tasa-arvoiseen jakaumaan.

Climate Gender and Consumption. Raportti tarkastelee sukupuolittuneita kulutustottumuksia ja niiden merkitystä kestävyystyölle.

Not Just a Green Transition. Nordregion hankkeessa tarkastellaan ilmastopolitiikan vaikutuksia eri sosiaaliryhmiin ottaen huomioon myös sukupuolinäkökulmat.

Yhteistyö Pohjoismaisen energiantutkimuksen kanssa. Energiasektorin tasa-arvon analysointi innovoinnin ja osallistamisen edistämiseksi.

Pohjoismaiden tasa-arvo- ja LGBTI-asiain ministerineuvosto (MR-JÄM) on ottanut tasa-arvonäkökulman aktiivisesti esille kansainvälisissä yhteyksissä, kuten COP27-, COP28- ja COP29-ilmastokokouksissa. MR-JÄMin yhteistyöohjelmaan 2025–2030 sisältyy erityinen tasa-arvotavoite. Lisäksi kaikilla ministerineuvoston sektoreilla on pohjoismaisen yhteistyökomitean (NSK) päätöksen mukaan velvollisuus sisällyttää toimintaansa tasa-arvonäkökulma.

Ministerineuvosto on niin ikään perustanut tietopankin *En grön och jämställd nordisk region – så gör vi det i praktiken* (Vihreä ja tasa-arvoinen Pohjola – näin se toteutuu käytännössä), johon on koottu kokemuksia ja menetelmiä kaikkialta Pohjoismaista.

Suositukseseen 4/2025 sisältyy kolme konkreettista ehdotusta: luodaan mekanismi parhaiden käytäntöjen säännöllistä keräämistä varten GAP:n toimeenpanon tukemiseksi, järjestetään korkean tason kokouksia ja seminaareja sekä sisällytetään ilmastohankkeiden hakuprosessiin tasa-arvonäkökulma. Ehdotukset ovat linjassa sen työn kanssa, jota jo tehdään ministerineuvostossa ja nykyisten ohjelmien ja yhteistyön puitteissa.

Pohjoismaiden ministerineuvoston mielestä suositus vahvistaa sen, että ministerineuvoston työ on sekä tarpeellista että strategisesti tärkeää. Työtä on tarkoitus jatkaa ja syventää ohjelmakaudella 2025–2030.

Pohjoismaiden ministerineuvosto katsoo siksi, että suositus on toteutunut.

Valiokunnan näkemykset

Valiokunta kiittää Pohjoismaiden ministerineuvoston vastauksesta suositukseen 4/2025, tasa-arvoisempi ilmastopolitiikka.

Valiokunta ottaa huomioon Pohjoismaiden ministerineuvoston mainitsevat aloitteet, toimenpiteet ja esimerkit ja on samaa mieltä niiden relevanssista ja tärkeydestä. Lisäksi se viittaa näkemyksiin, joita se esitti käsitellessään suositusta 17/2024, tasa-arvoinen ilmastopolitiikka.

Tasa-arvoinen ilmastopolitiikka on vihreän siirtymän ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen kulmakivi. Sillä on vaikutusta myös Pohjoismaiden ulkopuolella, ja ehdotusta pidetään siten kansallisesti, pohjoismaisesti ja kansainvälisesti tärkeänä.

Ehdotus vastaa Pohjoismaiden neuvoston kansainvälisen strategian ja valiokunnan vastuualueiden tavoitteita ja korostaa sitä, että valiokunnan on tärkeää osallistua esimerkiksi COP- ja CSW-kokouksiin ja muihin tasa-arvoon, sosiaaliseen kestävyys ja kestäviin yhteiskuntiin liittyviin toimiin kansallisesti ja kansainvälisesti.

Valiokunta pitää arvokkaana sitä, että Pohjoismaat näyttävät tietä ja hankkivat tietoa poliittisten ilmastopäätösten vaikutuksista tasa-arvoon. Valiokunnan mielestä se tuottaa myös pohjoismaista hyötyä.

Valiokunnasta on huolestuttavaa, että naiset ovat vahvasti aliedustettuina tehtäessä ilmasto- ja ympäristöpäätöksiä. Miehillä ja naisilla on erilaiset kulutustottumukset, ja alueella on tärkeää käynnistää huolella suunniteltuja aloitteita, niin etteivät ilmastopolitiikan seuraukset lisää sosiaalista tai sukupuolten välistä eriarvoisuutta.

Valiokunta haluaa tällä ehdotuksella vahvistaa selkeämmin tietoon ja näyttöön perustuvaa tasa-arvonäkökulmaa ilmastopolitiikassa. Ehdotus tukee ja konkretisoi Pohjoismaiden pyrkimystä edistää YK:n tavoitteita pohjoismaisissa yhteyksissä.

Valiokunta tunnustaa Pohjoismaiden ministerineuvoston johdolla tehdyn työn arvon ja tukee sitä sen työssä sosiaalisen ja tasa-arvoisen ilmastopolitiikan edistämiseksi Pohjolassa ja muualla maailmassa.

Tältä pohjalta valiokunta katsoo, että vastaus suositukseen 4/2025 tasa-arvoisemmasta ilmastopolitiikasta on neuvoston osalta *loppuun käsitelty*.

Oslossa 16. syyskuuta 2025

Eva Lindh (S)
Nina Fellman (sd)
Solveig Vitanza (A)
Truls Vasvik (A)
Vilhelm Junnila (ps.)
Tobias Drevland Lund (Rødt)

Tone Wilhelmsen Trøen (H)
Annette Holmberg-Jansson (MSÅ), Åland
John E. Weinerhall (M)
Maaret Castrén (kok.)
Eva Biaudet (r.)
Kjerstin Wøyen Funderud (Sp)